

Gazeta Gdańska.

„Gazeta Gdańska” wychodzi 3 razy tygodniowo, a mianowicie we wtorek, czwartek i sobotę z dodatkami: Gwiazdka Niedzielną, Dom i kuchnia, Przyjaciel zdrowia, Robotnik, Rolnik i Przemysłowiec, Anioł Stróż, Wolne chwile i Dział powieściowy.

Prawdą a Bogiem!

Przedpłata na pocztę kwartalnie 1,25 mk., z odnośnikiem do domu przez listowego 1,49 mk., w Gdańsku 1 mk., z odnośnikiem do domu 1,25 mk. Ogłoszenia przyjmuje się po 15 fen. płatnych w Gdańsku od 6-ciołomowego wiersza petytowego. Adres: „Gazeta Gdańska” Danzig, Postschliessfach 188.

Telefon 2650.

Redakcja i ekspedycja: Grobla Przedmiejska (Vorstädtischer Graben) 49.

Telefon 2650.

Dziś Jana Boż.
Jutro Franciszki wdowy.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Dziś wschód słońca 6 34 zachód 5 49
Dziś wschód księżyca 5 49 zachód 5 50

Zmiana w naczelnym dowództwie armii austro-węgierskiej.

Konrad von Hötzendorf

dotychczasowy szef sztabu generalnego armii austro-węgierskiej, upatrzony na inne ważne stanowisko wojskowe.

Arz von Straussenberg

general piechoty, nowo mianowany szefem naczelnego sztabu armii austro-węgierskiej.

Do walk toczonych w Azji.

Dywizja turecka na górzystym terenie walk wojny obecnej.

Zmiana w dowództwie w Austrii.

Naczelnik austriacko-węgierskiego sztabu generalnego baron Hoetzendorf otrzymał dymisję. Przedtem otrzymał ją zwierzchnik jego naczelnego wódz arcyksiążę Fryderyk. Tak tedy zniknęły z widowni wszystkie osobistości, które po śmierci arcyksięcia Franciszka Ferdynanda w zastępstwie sędziwego cesarza Franciszka Józefa kierowały losami Austro-Węgier bo i odpowiedzialni ministrowie i ambasadorowie ustąpili. Trzyma się na swym stanowisku jeden tylko prezydent ministrów węgierskich — Tisza, ale i jego ustąpienie zapowiadały gazety kilkakrotnie. Młody i energiczny ale rozważny cesarz Karol dobiera sobie nowych doradców, do których ma zaufanie, a wyboru jego, jak dotąd, złym nazwać nie można.

Nowy austro-węgierski szef sztabu generalnego v. Arz był przed wybuchem wojny kierownikiem jednego z wydziałów mobilizacyjnych w ministerstwie wojny. Z wybuchem wojny został dowódcą jednej dywizji i jako taki odznaczył się w bitwach pod Limanową i Lupanowem. Cesarz niemiecki nadał mu order Pour le merite. Z racji udziału wzięcia w wojnie z Rumunią, oczyszczając mianowicie Siedmiogród z nieprzyjaciela. Bezpośrednim przełożonym jego był wówczas następca tronu, chętny cesarz.

Podobnie nowego, jak i byłego kierownika sztabu austriackiego podajemy powyżej

Przymierze niemiecko-meksykańskie.

Wielkie poruszenie wywołała w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej sprawa następująca, puszczona w obieg przez prezydenta Wilsona jako nacisk na opinię publiczną.

Otóż jak donosi prasa amerykańska, urząd dla spraw zagranicznych udzielił ambasadorowi niemieckiemu w Meksyku wskazówek na wypadek, gdyby po ogłoszeniu nieograniczonej walki łodziami podwodnymi nie miało się Niemcom udać utrzymać Stany Zjednoczone bezstronnymi. Wiadomości te opierają się na tej podstawie:

Kiedy zdecydowano się rozpocząć od 1-go lutego bezwzględna walkę łodziami podwodnymi, trzeba było się liczyć ze względu na dotychczasowe stanowisko rządu amerykańskiego z możliwością kon-

fliktu ze Stanami Zjednoczonymi. Fakty stwierdziły, że nie pomyłono się, albowiem rząd amerykański zerwał z Niemcami stosunki dyplomatyczne natychmiast po ogłoszeniu strefy zagrożonej i wezwał inne państwa bezstronne, ażeby się do tego postąpienia przyłączyły.

W przewidywaniu tej możliwości nie było więc tylko prawem, ale i obowiązkiem kierownictwa Rzeszy, zabezpieczyć się na czas na wypadek wojennego konfliktu ze Stanami Zjednoczonymi, aby o ile możliwości, wyrównać przyłączenie się nowego przeciwnika do naszych nieprzyjaciół. W połowie stycznia polecono więc cesarskiemu ambasadorowi w Meksyku, ażeby załatwiał rządowi meksykańskiemu przymierze na wypadek wojny ze Stanami Zjednoczonymi i oświadczył bliższe szczegóły. Polecenie to obowiązywało zresztą ambasadora wyraźnie, ażeby nie poczynił kroków u rządu meksykańskiego, zanim nie otrzymał pewności co do wypowiedzenia wojny ze strony Ameryki.

List z poleceniem owym pochwycono na ziemi amerykańskiej. Prezydent Wilson wiedział o niem, gdy rozpoczął kroki zmierzające do zatargu z Rzeszą niemiecką. Nie ogłosił jednak sprawy, zachowując je sobie przezornie jako ostatnią i najważniejszą bitkę celem pozyskania opinii amerykańskiej na swoją stronę, to jest przeciwko Niemcom.

Sprawa zastrzyła oczywiście położenie i odczekać należy, jak się ona dalej rozwinie.

Oczywiście, iż zawikłana w to jest też i Japonia. Pośpieszyła zatem z oświadczeniem urzędowym, iż w całkowitej zgodności i ścisłym związku z państwami sprzymierzonymi, z którymi złączona jest układami formalnymi, nie da żadnego posłuchu zaproszeniu, które doszło ją ze strony niemieckiej za pośrednictwem Meksyku. Stosunki wzajemne między Japonią a Stanami Zjednoczonymi oparte są o głęboką przyjaźń, szczerość i serdeczność.

Tak więc mimo przybycia obydwu okrętów próbnych Ameryki bez przeszkody ze strony nurkowców niemieckich do Europy widoki wojny ze Stanami Zjednoczonymi jeszcze się nie zmniejszyły.

Ameryka na razie uzbraja okręty handlowe. Z Waszyngtonu donoszą, że Izba reprezentantów uchwaliła 403 głosami przeciwko 13, że okręty amerykańskie mają być uzbrojone przeciwko nurkowcom w razie ataku z ich strony.

Propozycja angielska wykupywania floty handlowej Norwegii.

W Norwegii wywołuje wielkie wrażenie propozycja angielskich firm okrętowych wykupna norweskich statków handlowych.

Doraźnie miałyby to dla Anglii oznaczać — uzyskanie do dyspozycji statków, które inaczej mogą nie chcieć ryzykować kursu po wodach, obłożonych zakazem niemieckim. Tymczasem wobec wzmożonej czynności łodzi podwodnych może Anglia przewidywać brak coraz dotkliwszy statków własnych. Ale, jak zobaczymy wnet, wchodzi tu w grę i obliczenia na przyszłość. — Anglia, względnie jej koła żeglarskie lękają się, iż narażając swoją flotę handlową więcej, niż państwa bezstronne, doszłyby do tego, iż po wojnie państwa bezstronne byłyby w porównaniu z Anglią w korzystniejszych warunkach na punkcie floty handlowej, niż to miało miejsce przed wojną.

Z państw bezstronnych największą flotę handlową posiada Norwegia, do niej więc w pierwszym rzędzie zwracają się propozycje angielskie.

Na pozór brzmią one niewinnie. Anglicy kupują statki norweskie, ofiarując po 30 funtów szterlingów od tony, z tem udogodnieniem, że właściciele norwescy posiadają prawo odkupu swoich statków po wojnie po cenie niższej — z upustem comiesięcznym.

Chodzi tu o to, że norwesci właściciele w zasadzie dostawali do rąk gotówkę w dzisiejszym czasie dla żeglugi krytycznym, gdy cały tonaż nie może być bez wielkiego ryzyka w ruchu, a po wojnie, gdy zysk bez ryzyka staje się pewnym, wchodziłby napowrót w posiadanie własności z potrąceniem sobie za zużycie statku — w warunkach zatem wcale dogodnych. Tylko pytanie, czyby statek... jeszcze istniał?

Nie ulega bowiem wątpliwości, że angielskie firmy okrętowe wysłałyby te okręty na najbardziej zagrożone drogi, wołałyby uszczuplać przyszły stan posiadania floty handlowej Norwegii, niż własny.

I to wywołuje niepokój w prasie i opinii norweskiej, nieufającej dostatecznie właścicielom statków, obawiającej się, czy firmy mniej solidne nie skuszą się na warunki angielskie. Stąd też płyną apele do rządu, ażeby w myśl przysługującego mu prawa nie zezwalał na podobne transakcje.

Bracia! Rozszerzajcie „Gazetę Gdańską”.

Ale Norwegów niepokoi w dalszym ciągu i to, ażeby Anglia, a możliwie i Ameryka nie przystąpiły do przymusowego rekwirowania tych statków norweskich, które znajdują się w portach lub na wodach sprzymierzeńców, względnie amerykańskich.

Spółeczeństwo norweskie zdaje sobie w pełni sprawę, jak dalece i dobrobyt kraju i jego stanowisko w Europie zależne są od posiadania wyjątkowo licznej floty handlowej.

Na głodnych

braci naszych w Królestwie Polskiem przyjmują składki redakcyje pism polskich, banki polskie, oraz
Komitet niesienia pomocy w Królestwie Polskiem.
Poznań, Teatralna ul. 2.

Z działalności biur Pomocy Prawnej dla wojaków i ich rodzin

w roku 1916.

Jak bardzo Biura Pomocy Prawnej dla wojaków i ich rodzin były potrzebne, dowodzi najlepiej liczba porad, udzielonych przez te biura od początku ich istnienia do końca roku 1916.

Największą liczbę porad udzieliło biuro główne w Poznaniu.

Wszystkie biura (9) razem udzieliły 3435 porad. Osobiście szukało w biurach pomocy 2939 osób. U 951 z nich skończyło się na radzie ustnej, 1988 osobom udzielono także pomocy piśmiennej. Listownie prosiło i otrzymało pomoc 496 osób, i to nietylko z Księstwa, lecz także z Prus, Śląska, Królestwa, obczyzny i z pola walki.

Za porady pobiera się niewielkie opłaty, ustanowione z góry przez Komitet Główny. Opłaty te obraca się wyłącznie na utrzymanie biur. Ludziom rzeczywiście ubogim udziela się pomocy bezpłatnie. I tak z ogólnej liczby 3435 porad było płatnych 2946, bezpłatnych zaś 489.

Ile podań odniosło pożądaną skutek, trudno stwierdzić, interesenci bowiem zwykle o tem biurom nie donoszą. Liczne podziękowania świadczą jednakże, że biura nasze cel swój spełniają.

W roku 1917, którego to czasu sprawozdanie niniejsze nie obejmuje, powstały w Księstwie dwa dalsze Biura Pomocy Prawnej, mianowicie w Lesznie i Sremie, tak że ich jest obecnie w Księstwie 11. O założenie dalszych Komitet Główny się stara. Podobnie jak w Księstwie, usiłowaliśmy założyć także Biura i w Prusach Królewskich, dotąd jednakże bez skutku. Na wysyłane do różnych wybitniejszych osób listy z prośbą o przyłożenie ręki do założenia biura przeważnie nie otrzymywaliśmy odpowiedzi. A przecież i w Prusach, jak wszędzie, potrzeba gwałtownie Biur Pomocy Prawnej, czego dowodem liczni interesenci, zgłaszający się stamtąd. Jedynie w Toruniu na skutek naszej inicjatywy założono także biuro, kierownicy tegoż jednakże nie przyłączyli biura do naszej organizacji, mniemając, że tak lepiej będzie mogło pracować...

Do założenia nowych biur dopomaga Komitet Główny, dostarczając potrzebnych instrukcyj i przyborów. Ludzie dobrej woli, którzyby chcieli się zająć założeniem biura u siebie, niechaj zgłoszą się do nas.

Przy tej sposobności nadmieniamy ponownie, że na utworzenie Biur Pomocy Prawnej bez Komitetów miejscowych zgodzić się nie możemy. Biura nasze są instytucją społeczną, potrzeba tedy, aby wykonywano nad niemi nadzór społeczny. Ten nadzór wykonują Komitety miejscowe. One też dbają o to, aby bez względu na zmiany urzędników czynność biura nie doznawała przerwy.

Wdzięczność ludu za utworzenie Biur Pomocy Prawnej jest wielka, co już niejednokrotnie wyrażano. Oto zapłata za trud!

Komitet Główny Pomocy Prawnej dla wojaków i ich rodzin w Poznaniu (Św. Marcin 69).

Ks. W. Dymek, prezes. Fr. Cejrowski, sekr.

Matki Polki!

Uczcie dzieci czytać i pisać po polsku!

Elementarz

i ćwiczenia w polskiem pisaniu, nadawamy

za nadesłaniem 65 fen. Zamawiać należy, adresując
Gazeta Gdańska — Danzig.

Wokoło wojny.

Orędzie niemieckie z soboty.

(W. T. B.) Zachodnie pole walki: Przed świtem silne oddziały rekonesansowe Anglików usiłowaly pod Hulluch i Lievin, w godzinach wieczornych na innych miejscach frontu Artois mniejsze oddziały wtargnąć w nasze rowy, ale je wszędzie odparto.

Na obydwóch brzegach rzeki Ancre staczano gwałtowne potyczki piechoty, w których nieprzyja-

ciel stracił obok poległych i rannych 60 jeńców i 8 karabinów maszynowych.

Nad rzeką Aisne i w Szampanii nie powiodły się ataki Francuzów na kilka naszych rowów.

Wschodnie pole walki: (Front marszałka polnego księcia Leopolda bawarskiego.) Pomiedzy Il-luksztami a jeziorem Narocz oraz nad Stochodem ogień artyleryjski był bardziej ożywiony niż w dniach poprzednich.

Pod Woronczynem na zachodzie od Łucka oddziały atakujące wtargnęły w szerokości 2 i pół kilometra, a w głębokości około 1500 metrów w pozycje rosyjskie i powróciły po zburzeniu schronów z 122 jeńcami oraz 4 karabinami maszynowymi.

Przy ataku na wschodzie od Narajówki liczba jeńców zwiększyła się na 3 oficerów i 276 szeregowców, a zdobycz na 7 karabinów maszynowych.

Na froncie generała pułkownika arcyksięcia Józefa i w grupie wojsk marszałka polnego Mackensena akcja bojowa była przy trwałych opadach śniegu słaba.

Front macedoński: Nie wydarzyło się nic ważnego.

Pierwszy generał - kwatermistrz v. Ludendorff.

Orędzie niemieckie z niedzieli.

(W. T. B.) Zachodnie pole walki: Mgliste powietrze trzymało wszędzie prawie ruch bojowy w granicach umiarkowanych. W kilku miejscach były własne operacje skuteczne. Pod Chilly (między rzekami Somme i Avre) wzięto do niewoli 18 Anglików, nad drogą Etain - Verdun przeszło 100 Francuzów po obu stronach rzeki Doiler, (górną Alzacya) 37 Francuzów.

Wschodnie pole walki: Nic ważnego: wciąż jeszcze silne mrozy.

Front macedoński: Położenie niezmienione.

Pierwszy generał - kwatermistrz v. Ludendorff.

Orędzie niemieckie z poniedziałku.

(W. T. B.) Zachodnie pole walki: Przy przejściem powietrza akcja bojowa w wielu miejscach frontu zwiększyła się w porównaniu do dni poprzednich.

Na północy od rzeki Somme Anglicy atakowali po silnym ogniu na południe od lasu St. Pierre-Vaast. Po zaciętych walkach pozostał w ich rękach kawał rowu przy drodze z Bouchavesnes do Moislaine, zresztą zostali odparci.

Na wschodnim brzegu Mozy nasze wojska zdobyły szturmem pozycję francuską przy lesie Caurieres w szerokości około 1500 metrów i odparły nocne przeciwności.

Także na krańcu południowo - wschodnim lasu Fosses wydarło Francuzom ważny punkt obszaru. Obok strat krwawych, które nasi wywiadowcy stwierdzili, przechodząc przez linie zdobyte, stracił nieprzyjaciół 6 oficerów i 572 szeregowców w jeńcach, 16 karabinów maszynowych i 25 karabinów z szybkim ładunkiem.

W bardzo licznych walkach powietrznych nieprzyjacieli stracili wczoraj 18 samolotów, jeden przez zestrzelenie z ziemi; my straciliśmy 4 samoloty.

Na wschodnim teatrze wojny i na froncie macedońskiej akcji bojowa była słaba.

Pierwszy generał - kwatermistrz v. Ludendorff.

Radość z powodu przybycia dwóch okrętów brazylijskich.

(Wat.) Prasa francuska święci wielki tryumf z powodu przybycia do Havre dwóch statków brazylijskich, „Taquary” i „Tibagy”, które wyruszyły z wyspy San Vincenzo i przebyły drogę swą bez żadnego wypadku poprzez morze objęte blokadą niemiecką.

Pokój przed październikiem?

Z Melbourne donoszą do „Daily Chronicle”: Parlament australijski odroczył się do dnia 8 - go października, przyczem prezydent ministrów Hughes wyraził przekonanie, iż do tegoż czasu pokój będzie zawarty.

Sprawy polskie.

Nowy namiestnik Galicji.

Telegram biura Wolffa z Wiednia donosi, że cesarz przyjął dymisyę dotychczasowego namiestnika Galicji hr. Dillera i namiestnikiem mianował w jego miejsce generała jazdy Karola hr. Huyna.

Polska moneta zdawkowa.

Generał - gubernator rozporządził wybicie 20 milionów polskiej monety zdawkowej na podstawie obliczenia 100 fenygów na każdą polską markę.

Przegląd polityczny.

O politykę kresową.

W Hamburgu odbyło się w tych dniach zebranie narodowych partyj i organizacji miejscowych, na którym w sprawie polityki kresowej zapadła uchwała następująca:

„Uroczystą proklamacją Niemiec i Austro - Węgier zostało zapowiedziane utworzenie Królestwa Polskiego. Skutki tego aktu dopiero się okażą. A-

toli wobec szorstkiego wystąpienia Polaków w sejmie pruskim i prasy w kraju obowiązek narodowy każe już teraz zwracać uwagę na to, że po wojnie opieka nad niemiecką i wzmocnienie tejże w obrębie granic teraźniejszych i przyszłych Rzeszy na wschodzie w myśl dotychczasowej polityki wschodnio - kresowej jest sprawą życiową Rzeszy niemieckiej.”

Wszecniemy i hakatyści snąc więc nie zaspiają gruszek w popiele, lecz już dzisiaj urabiają opinię publiczną na rzecz swych zamysłów przeciwpolskich.

Kradzież w konsulacie austriackim w Zurychu.

„Berl. Tagebl.” pisze co następuje:

Jak donoszą z Zurychu, włamano się do konsulat austriackiego i ukradziono 50 tysięcy koron austriackich w złocie i rozmaite kosztowności. Włamanie się nastąpiło w takich okolicznościach, że jest ugruntowane podejrzenie, że to nie zwykły napad rabunkowy, ale służący do politycznych celów. Szwajcarska prasa nie zachowuje już pod tym względem tajemnicy i donosi, że włamania dokonano w najbardziej wyrafinowany sposób i z pomocą zupełnie nowoczesnych narzędzi złodziejskich. W ubikacjach, w których dawniej znajdował się bank, znajdowały się wyżej wymienione sumy, a oprócz tego rozmaite dokumenty. Lokal ów znajdował się w bardzo ożywionej części miasta, w domu, w którym są rozmaite handle, biura adwokackie i agentury. Ze szaf wyjęto i zabrano wszystkie papiery zapisane i drukowane. Sądzić z tego można, że włamywaczom nie zależało na znacznej w każdym razie sumie złota, ale głównie na dokumentach, do których przywiązali szczególniejszą uwagę. Narzędzia złodziejskie, przedstawiające wartość 2000 franków, pozostawiono na miejscu, a uprawnionem jest przypuszczenie, że włamywacze byli dobrze poinformowani i znajdowali się pod kierownictwem wytrawnego przywódcy, by z konsulat wydestać tajne akta. Jeżeli rabunek wedle tej metody wykonany został, nie trudno będzie włamywaczom, zaopatrzonemu we wszelkie sposoby najnowsze dobywania się, ująć za granicę i udać się pod opiekę tego przedsiębiorczego mocarstwa, któremu wedle wszelkiego prawdopodobieństwa zależało wiele na dostaniu tajnych akt austriackich.

Z różnych stron.

Zbieracze drobnych pieniędzy. W Weimarze znaleziono u pewnej kobiety za 23 tysiące marek rozmaitych drobnych. Sumę tę obłożono na razie aresztem, ponieważ kobieta, zadłużała podatki.

Wiadomości potoczne.

Wielki mróz dał się i nam we znaki. Pozamarały rury gazowe, doprowadzające gaz, konieczny do najgłośniejszej maszyny. Wskutek tego praca nad ostatnim numerem okazała się niemożliwą. Przeszło pół dnia pracowali monterzy z gazowni, ażeby przeszkody, spowodowane mrozem, usunąć. Stąd i numer niniejszy spóźnił się znacznie i wszystkich Czytelników, którzy otrzymają go później jak zwykle prosimy o wybaczenie spóźnienia.

Gdański wydział dla 6 - tej pożyczki wojennej, utworzony na osobnym zebraniu organizacji i Towarzystw tutejszych w połowie lutego na osobnym zebraniu pod przewodnictwem nadburmistrza Gdańska rozpoczął ożywioną działalność. Celem pouczenia ludności w sprawach pożyczki wojennej odbywać się będą wykłady w odstępach tygodniowych. Pierwszy z nich zapowiedziany został na 10 marca. O czem bliższe szczegóły znajdzie czytelnik w osobnym ogłoszeniu urzędowym dzisiejszego numeru.

Pocztówki „Bezdomni” są naderwyczej pięknie wykonane, a przytem kupowaniem ich popiera każdy cel wielce polecenia godny, bo przyczynia się do powiększenia funduszu dla ratowania biednych braci naszych w Królestwie. Kto sobie jeszcze pocztówek tych nie kupił, niechaj uczyni to niezwłocznie. W pięknym opakowaniu kosztuje serya zawierająca 9 sztuk tylko 1,05 mk. Zamawiać należy rychło, adresując do nas krótko: **Gazeta Gdańska — Danzig.**

„Listownik” kupiło sobie już bardzo dużo czytelników i wielce się z niego cieszą, bo nabyli rzeczywiście bardzo dobrze napisaną książkę do nauki pisanja listów. Kto listów pisać nie umie, niechaj zamówi niezwłocznie u nas „Listownik.” Będzie miał wtedy pod ręką podręcznik, który go wybawi z jednej trudności, skoro rozchodzić się będzie o napisanie jakiego listu, kwitu, rewersu, rachunku, lub tym podobnego. Na wszystko znajdzie wzór odpowiedni w „Listowniku.” Oprócz niego wysyłamy także i drugą polecenia godną książkę. Jest to „Zbiór powinszowań” na wszelkie uroczystości rodzinne. Trzeba koniecznie książkę tę mieć w ręku, aby mózż ocenić, jak wiele materiału odpowiedniego mieści się w niej i jak dobrze jest uchwycony. Każdy z obu książek powyższych mieć będzie korzyść. Zatem zamówić należy obie książki zaraz, nadsyłając tylko 1,10 mk. Jako adres do nas prosimy wypisać krótko: „Gazeta Gdańska — Danzig.”

Zatrudnienie inwalidów wojennych. Zwracamy uwagę interesowanych na to, że zgłoszenia inwalidów na kurs rękodzielniczy przyjmuje major Ruげ, w Gdańsku, Bastion Gertrud przy bramie wiodącej do Petershagen.

Uczestnicy kursów pobierają oprócz swej renty wojskowej, także pewną płacę dzienną, i to 4 marki dziennie. Również wojacy, którzy wzrok utracili znajdują korzystne zatrudnienie w oddziale dla inwalidów wojennych.

Szósta pożyczka wojenna. Jak się dowiadujemy, wydana zostanie niebawem odezwa wzywająca do podpisywania szóstej pożyczki wojennej.

Podpisy na pożyczkę wojenną przyjmować będą od 15-go marca do 16-go kwietnia r. b. Wpłacać pieniądze można do połowy lipca.

Wydane zostaną w pierwszej linii znów 5 procentowe listy zastawne, oprócz tych jednak także i nowe 4 i półprocentowe przekazy państwowe, które różnią się znacznie od dawniej wydanych przekazów państwowych.

Blizsze szczegóły co do nowych przekazów państwowych zostaną niebawem ogłoszone.

Gdańsk. Tutejsza władza wojskowa stawiała wniosek do regencyi i do Zachodnio-puskiego kolegium szkolnego, aby celem oszczędzenia opału zamknięto wszystkie szkoły od 5-go do 18-go marca r. b.

— Tutejszy magistrat wyznaczył na razie 250 gramów mięsa na osobę.

— Według obwieszczenia ministra wojny nie odbędzie się w tym roku kontrolki wiosenne.

— Robotnik Bonschkowski z Lauenthal (?) upadł na ulicy wskutek ślizgawicy i odniósł ciężkie zgniecenia korpusu. — Wdowa Justyna Mondsech upadła przed drzwiami swego mieszkania w Św. Wojciechu i złamała udo. — Wdowa Liebrecht upadła w swem mieszkaniu i złamała również udo. — 15-letni uczeń młynarski Brycki dostał się przy zakładaniu pasa na koło rozpędowe ramieniem pomiędzy pas i koło i spadł z wzniesienia na którym stał, przy czem wykręcił ramię. — Budowniczy maszyn Aderholz, zatrudniony w cesarskich warsztatach okrętowych zgniótł sobie przy pracy nad maszyną ciężko prawą rękę.

Sopot. Plac wyścigowy w Sopocie, który od czasu rozpoczęcia wojny nie był używany, ma zostać w tym roku obsadzony ziemniakami.

Przy rozdaniu parcel uwzględnione zostaną w pierwszej linii żony wojaków. Parcele rozda magistrat, który jest właścicielem placu wyścigowego.

— Tamtejszej policji udało się schwycić szajkę złoczyńców w wieku od 16 do 23 lat, którzy od listopada roku zeszłego okradali pociągi towarowe, przybywające na tamtejszy dworzec. Przy niektórych pociągach zdejmowano nawet plomby i zabierano z wagonów znajdujące się tamże środki żywności.

Chłopaki, przeważnie zatrudnieni u spedytorów lub też przy kolei, byli dobrze obznajomieni z miejscowością.

Szajkę złoczyńców aresztowano i nie minie ich surowa kara.

Wejherowo. Tamtejszy landrat cofnął pozwolenie udzielone swego czasu osobom posiadającym zboże, na zmielenie takowego w młynach leżących w innych powiatach. — Tak samo młynom leżącym w obwodzie Gdańskie wyżyny zabroniono przyjmowania zboża do zmielenia od mieszkańców powiatu wejherowskiego.

Pruszcz. W ubiegłą sobotę wpadli siedmio- i dziewięcioletni synkowie zarządcy mleczarni Zallmanna do Raduni. Na ratunek pośpieszyli pomocnik mleczarni Karczewski i właściciel Kaltenbach z Bösendorf (?), którym udało się też chłopców wyratować. Jednego z chłopców, który już tonął, przywołał lekarz napowrót do życia.

Sztum. Do stajni należącej do właściciela Proth w Szpitalnejwi zakradli się w nocy złodzieje i zabrali z zamkniętej stajni 5 gęsi, 6 kaczek, 8 kur i koguta. Po złodziejach nie ma śladu.

— 13 letnia córeczka mularza Pennig uratowała od śmierci 5 letniego synka rzeźnika Machlińskiego. Chłopiec wpadł w wyręb rybaki na jeziorze i byłby niechybnie utonął, gdyby nie przytomność umysłu dziewczynki, która wszelkimi siłami starała się o wyratowanie chłopca.

Łąkorz. Jak swego czasu pisano, zastrzelony został we wrześniu roku zeszłego leśniczy Brendel z Grabiny. Jako podejrzanych o morderstwo zaaresztowano już kilka osób z Łąkorza, dotychczas jednak nie zdołano sprawy wyjaśnić. Teraz pochwyciono poszukiwanego już od dłuższego czasu listem gończym niejakiemu Kopisteckiemu. Przy aresztowaniu stawiał tenże zacięty opór i zdołano go dopiero wtenczas ująć, gdy otrzymał postrzał w nogę i rękę. Złoczyńcę, który jest znanym kłusownikiem, odstawiono w niedzielę do Torunia. Prawdopodobnie uda się teraz przez ujęcie przywódcy szajki kłusowników wyjaśnić sprawę morderstwa popełnionego na leśniczym.

Lubawa. W sobotę odbył się pogrzeb zmarłego kapitalisty Jakóba Żuralskiego.

Zmarły, który się rodził pod Lubawą i był długie lata członkiem tamtejszego banku Ludowego oraz członkiem zarządu banku Parcelacyjnego znany był i lubiany w szerokich kołach, to też udział w pogrzebie i eksporcie był nader liczny.

Bydgoszcz. Konduktorowi Stemporakowskiemu z Tczewa, który przyjechał tamdotąd z pociągiem towarowym, ujechał pocąg nogę aż do ikra.

Po założeniu bandażu odwieziono rannego do domu chorych.

Berlin. Względem wypadków zapadnięcia na ospę donoszą z wiarogodnego źródła, że dotąd stwierdzono tylko 85 wypadków ospy i to przeważnie u osób, które miały do czynienia z ludźmi umieszczonymi w schroniskach i zajazdach.

Warszawa. W czasie obecnym są w Warszawie znów fałszywe dwumarkówki w obiegu. Wykonanie jest tak znakomite, że trudno je rozróżnić od pieniędzy prawdziwych i jedynie fałszywy dźwięk zdradza ich pochodzenie. Na podrobionych pieniądzach znajduje się podobizna cesarza Wilhelma II, znak menniczy A i liczba roku 1904.

— Wskutek strejku personelu technicznego przestały wszystkie gazety w Warszawie wychodzić, z wyjątkiem „Przeglądu Porannego.”

Kolonia. Wielkie zmiany w dotychczasowym systemie pogrzebowym powstały przez założenie nowego cmentarza pod Ręckendorf. Kondukt udaje się na Friesenplatz, tam umieszcza się zwłoki w specjalnym wagonie kolejki, podczas gdy familia wsiada do tylnego wagonu i cały kondukt udaje się na cmentarz oddalony od miasta o 5 kilometrów.

Malmö. Według doniesienia pism rosyjskich panują od 14 dni na Sybirze straszne zawieje śnieżne, z powodu których są wszystkie połączenia kolejowe przerwane. Wskutek śnieżycy wykoleił się pociąg wiozący z Tschita amunicję. Lokomotywa została zupełnie potrzaskana, gdy zaś pierwsze wagony się zapaliły, nastąpił straszny wybuch. Personal został zabity.

Drukiem i nakładem „Gazety Gdańskiej” Jana Kwiatkowskiego w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Henryk Wieczorkiewicz w Gdańsku.

Aufklärung. Öffentliche Versammlung.

Unsere 5 Kriegsanleihen bedeuten einen rühmlichen Erfolg der deutschen Heimkämpfer, brachten sie doch ein Zeichnungsergebnis von 47,2 Milliarden Mark. Die Feinde beneiden uns um diesen Sieg.

Diese sieghafte Kraft unserer Kriegsanleihen müssen wir uns erhalten und kräftig steigern, um den gewaltigen Aufgaben der nächsten Kriegszeiten gegenüber gerüstet zu sein und unseren Feinden den Frieden aufzuzwingen.

Es gilt unserer Bürgerschaft die eindringliche Kenntnis der wirtschaftlichen und finanziellen Kraft unseres Vaterlandes zu gewähren und damit die Ueberzeugung, dass unser Vaterland auch wirtschaftlich nicht untergehen kann, sondern reiche Lebenskraft besitzt. Der Zeichner der Kriegsanleihe dient nicht nur dem Vaterlande, sondern schafft auch seinem Kapital die denkbar sicherste Anlage.

Sacherfahrene Bürger unserer Stadt haben sich bereit erklärt, durch allgemein verständliche Vorträge jeder gewünschten Aufklärung die Wege zu ebnen. Es werden sprechen

am 10. März abends 8 $\frac{1}{2}$ Uhr in dem grossem Saale des Werftspeisehauses

Herr Dr. Damme

über „Unsere Reichsbank im Kriege“.

Jeder komme! Jeder höre! Keiner fehle!

Wir laden zum Besuch der Vorträge alle Teile unserer Bürgerschaft herzlich und dringend ein.

Danziger Bürgerausschuss für die VI. deutsche Kriegsanleihe

Scholtz, Oberbürgermeister

und folgende Organisationen und Vereine:

Aerztlicher Verein — Alldeutscher Verband (Ortsgruppe Danzig) — Alldeutscher Verband (Ortsgruppe Danzig) (Frauengruppe) — Allgemeiner Eisenbahn-Verein — Allgemeiner Gewerbeverein (jurist. Person) — Ballspiel u. Eislaufverein Bürgerschützenkorps — Bürgerverein Langfuhr — Bürgerverein zu Neufahrwasser — Bürgerverein Schidlitz — Bürgerverein Stadtgebiet — Bund der technisch industriellen Beamten (Ortsgruppe Danzig) — Bund deutscher Militäranwärter Zweigverein Danzig — Danziger Beamten-Verein — Danziger Bürgerverein von 1870 (E. V.) — Danziger Journalisten- und Schriftstellerverein — Danziger Lehrerinnen-Verein — Danziger Mieter-Verein gegr. 1897 — Danziger Nautischer- und Reeder-Verein — Danziger Rechtsanwalts-Verein — Danziger Rektorenkonferenz — Danziger Ruderverein — Deutsche Mittelstandsvereinigung (Ortsgruppe Danzig) — Deutscher Bankbeamten-Verein (E. V.) — Deutscher Flotten-Verein (Ortsgruppe Danzig) — Deutscher Flotten-Verein (Ortsgruppe Danzig - Neufahrwasser) — Deutscher Privatbeamten-Verein Zweigverein Danzig — Deutscher Techniker-Verband Zweigverwaltung Danzig — Deutscher Wehrverein (Ortsgruppe Danzig) — Deutscher Werkmeister-Verband — Deutsch-Nationaler Handlungsgehilfen-Verband — Evangelischer Arbeiter-Verein (Ortsgruppe Schidlitz) — Evangelischer Arbeiter-Verein zu Danzig — Friedrich Wilhelm Schützenbruderschaft — Garde-Verein — Handwerkskammer — Haus- und Grundbesitzer-Verein E. V. — Haus- und Grundbesitzer-Verein Schidlitz — Jung-Liberaler Verein — Kartell der christlichen Gewerkschaften von Danzig und Umgegend — Kartell der zentralorganisierten Gewerkschaften Danzigs — Katholischer Arbeiterverein Altschottland — Katholische Arbeitervereine — Katholischer Arbeiterverein Langfuhr — Katholischer Arbeiterverein Neufahrwasser — Katholischer Arbeiterverein Schidlitz und Umgegend — Katholischer Gesellenverein Danzig — Katholischer Gesellenverein Langfuhr — Kaufmännischer Verband für weibliche Angestellte E. V. — Kaufmännischer Verein von 1870 E. V. — Kreis-Kriegerverband Danzig Stadt — Kriegerverein Borussia — Kriegerverein Danzig-Schidlitz — Lehrer-Verein — Liberaler Verein — Lokalverein vom Roten Kreuz — Männer-Turnverein — Marine-Kriegerverein Hohenzollern — Marine-Werkführer-Verein — Militär-Verein Danzig — Militär-Verein Schidlitz, sowie Vereinigung der Marine-Werftbuchführer Abteilung Danzig — Nationaler Frauendienst E. V. — Nationalliberaler Verein für Danzig und Umgegend — Nichtuniformierter Kriegerverein — Ortsverein Viktoria — Turn- u. Fechtverein — Vaterländischer Frauenverein — Verband der Bürgervereine kerschen Gewerkvereine — Verband der unteren mittleren Reichs-Post- und Telegraphenbeamten der Apotheker Danzigs und Vororte — Verein der chen — Verein der deutschen Kaufleute — Verein (Ortsgruppe Danzig) — Verein ehem. Kameraden des Infr. Regt. Graf Dönhoff (7. Ostpr.) No 44 — Verein ehem. Kameraden d. Fussartl. Regimentes v. Hindersen (1. Pomm.) No 2 u. 2 Westpr. No 17 — Verein ehemaliger 128-er — Verein ehemaliger 5-er — Verein Frauenwohl E. V. — Verein der Gastwirte Danzig und Umgegend E. V. — Verein für Handlungskommis von 1858 — Verein katholischer junger Männer Schidlitz — Verein katholischer Lehrer Danzig und Umgegend — Verein katholischer kaufmännischer Gehilfinnen — Verein ehemaliger Kameraden des Trains — Verein der Kommunal-Arbeiter — Verein der Kommunalbeamten E. V. — Verein der Konservativen — Verein ehemaliger Leibhusaren — Verein der Obersekretäre und Obervorsteher der Preussisch-Hessischen Staatsbahnen — Verein der mittleren Staats-Eisenbahn-Beamten des Verwaltungsdienstes — Vorsteheramt der Kaufmannschaft — Westpreussischer Fortbildungsschul-Verein — Windthorst-Bund — Zentrum-Organisation für die Wahlkreise Danzig Stadt und Land.

Walne zebranie

W sobotę dnia 17 marca 1917 r.
o godz. 12-ej w południe.

Porządek obrad:

1. Przedłożenie sprawozdania kasowego za rok 1916, przyjęcie bilansu i udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania.
 2. Wybór trzech członków do Rady Nadzorczej.
 3. Wnioski.
- Sprawozdanie kasowe za rok 1916 wyłożone w lokalu bankowym od 2 marca 1917.

Bytowo, dnia 2 marca 1917.

Ks. prob. Dunajski,
prezes.

Bank Ludowy E. G. m. u. H. w Chmielnie

wypożycza pieniądze pod dogodnymi warunkami i przyjmuje takowe (depozyta) za które płaci 3 1/2 i 4 %.

Zarazem prosimy członków na czas odnowić weksle, płacić udziały, odpłaty i procenta abyśmy mogli innym zadosyć uczynić.

Ks. Prob. Sadowski. I. Wallerand. L. Reimer.

Bank Puck

Eing. Genossenschaft mit unbeschränkter Haftpflicht in Pucku (Putzig Westpr.) udziela pożyczek

pod bardzo dogodnymi warunkami i płaci od depozytów

3% bez wypowiedzenia
3 1/2 % z 1/4 rocznym wypowiedzeniem
4% z 1/2 "

Lokal kasy, w domu p. Adolpha otwarty w każdą środę sobotę od godziny 9-12 przed południem.

Zarząd:

B. Adolph. Stan. Nowak. M. Lorkowski.

Kapy, ornaty, bieliznę kośc.

we wielkim wyborze poleca

PRACOWNIA ARCYBRACCTWA ADORACJI

Poznań, pl. Królewski 1.

Reparacje starych cennych haftów wykonuje się umiejętnie

Bank ludowy

Eingetr. Genossenschaft mit unbeschr. Haftpflicht in Sierakowicach (Sierakowice)

udziela pożyczek

pod bardzo dogodnymi warunkami i przyjmuje depozyta

płacąc odsetki 3 3 1/2 i 4 % stoso nie do wypowiedzenia. Dla dogodności deponentów mamy konto czekowe na pocztę w Gdańsku (Danzig) nr. 1074. Przesyłki pieniężne kartą płatniczą na powyższe konto są wolne od portoryj.

Zarząd.

Ks. Prob. Losiński. Makurat. Ćwikliński.

Mały katechizm religii katolickiej dla diecezji chełmińskiej. Wydany za rozporządzeniem arcybiskupa. Cena 30 fen. Z przesyłką 40 fen.

Katechizm (tak zw. „duży”) religii katolickiej dla diecezji chełmińskiej. Trzecie wydanie. Za rozporządzeniem arcybiskupa. W oprowie płóciennym. 50 fen. Z przesyłką 60 fen.

Oba katechizmy te, wydane nakładem biskupiego generalnego wikaryatu chełmińskiego w Pelplinie, stanowią ważny podręcznik do nauki religii. Nie powinno ich zatem brakować w żadnym domu polskim. Wysyłamy za nadesłaniem gotówki. Jako adres do nas wystarczy:

„GAZETA GDANSKA” — Danzig.

Die Generalversammlung

der unterzeichneten Genossenschaft findet statt in Bütow im Banklokale

Sonnabend, den 17. März 1917
um 12 Uhr Mittag.

Tagesordnung:

1. Jahresbericht pro 1916, Annahme der Bilanz, Decharge für Vorstand und Aufsichtsrat.
 2. Wahl von 3 Aufsichtsratsmitgliedern.
 3. Anträge.
- Der Jahresbericht p. 1916 wird vom 2. März 1917 im Banklokale zu Bütow, ausliegen.

Bütow, den 2. März 1917.

Pfarrer Dunajski,
Vorsitzender.

Julian Lisiński

Gdańsk Breitgasse 21.
zegarmistrz i złotnik

poleca

swój dobrze zaopatrzony skład: zegary ścienne regulatory kukawki, budziki zegarki kieszenkowe, złota larebrne, złota blizuty, jako te brearki, kołozyk pierścionki, krzyżki lańcuszki bransoletki itd

Reparasyo wykonuje się szybko i rzetelnie tanio. Zamlejsocowym uskutocznia się odwrotną pocztą, towary wysyłam.

Bank Ludowy—Volskbank.

E. G. m. u. H.

w Sopotach

przyjmuje depozyta

(oszczędności) i płaci

4% bez wypowiedzenia
4 1/2 % z 3-mies. wypowiedz.

Zarząd:

Fr. Tempaki. Leon Schultz. J. Szczępaniński.

Podeszwy ze skóry

3.00 mk., dla dzieci od 1.50 mk.
męskie 3.50 do 4.00 mk., damskie 2.50 do 3.00 mk.

Podeszwy gumowe

100 szt. 1.00 —
200 i 300 mk.
Ochroniacze stalowe 12 kart po 20 szt. 1.80 mk.

Korki (obcasy) gumowe

100 szt. 1.00 —
200 i 300 mk.
Ochroniacze stalowe 12 kart po 20 szt. 1.80 mk.

Ochroniacze stalowe

12 kart po 20 szt. 1.80 mk.
Olszanski & Co. Poznań, Karlstr. 25.

Tapety, borty, klajstar, imitację sztucznego szkła kolorowego

poleca

po umiarkowanych cenach.
mistrz
Fr. Lange, malarski

w Oliwie — Georgstr. 16.

Kawaler

30-letni, z zawodu instalator elektryczności, rodem z Księstwa Poznańskiego, posiadający cokolwiek majątku, poszukuje z braku znajomości pań na tej drodze

towarzyski życia.

Panny lub młode wdowy, o ile możliwości pochodzące z Księstwa Poznańskiego, posiadające nieco majątku zechcą nadesłać zgłoszenia z fotografią pod Nr. 106 do Eksp. „Gazety Gdańskiej”.

Pianina-Skrzydła

największy wybór.

Max Lipczinsky, Japongasse Nr. 7.

Józef Parkitny

poszukuje swej żony Jadwigi Parkitnej i dzieci Katarzyny i Maryanny. Przed wojną mieszkały we wsi Miednica, poczta Kłobucko w powiecie Częstochowskim, gubernii Piotrkowskiej. Ponieważ od początku wojny nie mam żadnej wiadomości, więc na tej drodze proszę o nią

Józef Parkitny
Trollebill, Post Siedesand, Kr. Tondern, N. Schles. Holst.

Składajcie oszczędności

w następujących spółkach związkowych:

Borek, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Borek.
Brodnica, Bank, E. G. m. u. H., Strassburg Wpr.
Brusy, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Bruss Wpr.
Bydgoszcz, Bank Bydgoski, E. G. m. u. H., Bromberg.
Bydgoszcz, Bank Przemysłowy, E. G. m. u. H., Bromberg.
Chełmno, Bank, E. G. m. u. H., Culm Wpr.
Chełmża, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Culmsee Wpr.
Chmielno, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Chmielno Wpr.
Czarnków, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Czarnikau.
Czempin, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Czempin.
Czersk, Bank Czersk, E. G. m. u. H., Czersk Wpr.
Dakowy Mokre, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Dakowy Mokre, Kr. Grätz i. Posen.
Droszew, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Drosenau p. Kotowiecko.
Drzymca, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Dritschmin Wpr.
Dubin, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Dubin.
Gdańsk, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Danzig.
Gębice, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Gembitz Kr. Mogilno.
Gniezno, Kasa Pożyczkowa w Gnieźnie, E. G. m. u. H., Gnesen.
Gniezno, Kasa Ul. E. G. m. u. H., Gnesen.
Golina, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Golina.
Gollub, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Gollub Wpr.
Golańcz, Bank ludowy dla Golańczy i okolicy, E. G. m. u. H., Gollantsch.
Gostoczyn, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Liebenau Wpr.
Gościeszyn, „Ul”, Spar u. Darlehenskasse, E. G. m. u. H., Gościeszyn Kr. Boma.
Górzno, Bank, E. G. m. u. H., Górzno Wpr.
Grudziądz, Bank, E. G. m. u. H., Graudenz.
Inowrocław, Bank ludowy, E. G. m. b. H., Hohensalza.
Jaraczew, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Jaratschewo.
Kamieniec, Bank Kółka Włościańskiego, E. G. m. u. H., Kamieniec Bez. Posen.
Kartuzy, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Karthaus Wpr.
Kielce, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Koellin Wpr.
Klecko, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Kletzko.
Kobylin, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Kobylin.
Komórsk, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Gr. Komorsk Wpr.
Kostrzyn, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Kostrschin.
Koscin, Bank Kupiecko-Przemysłowy, E. G. m. u. H., Kosten Bez. Posen.
Kościerzyna, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Berent Wpr.
Kozmin, Towarzystwo Pożyczkowe w Kozminie, E. G. m. u. H., Koschmin.
Kórnik, Bank ludowy - Volksbank, E. G. m. u. H., Kurnik.
Krobia, Bank ludowy w Krobi: E. G. m. u. H., Kröben.
Krotoszyn, Bank ludowy, zapisana spółka - Volksbank, E. G. m. u. H., Krotoschin.
Kwilcz, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Kwiltzsch.
Lipusz, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Lippusch Wpr.
Lubawa, Bank ludowy, E. G. m. b. H., Loebau Wpr.
Lubichowo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Lubichow Wpr.
Ludzisko, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Ludzisk p. Markowitz Bez. Bromberg.
Łąkocin, Bank ludowy, E. G. m. b. H., Lonkocin p. Radewitz.
Łęg, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Long Wpr.
Łobzenica, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Lobsen.
Łobzenica, Bank ziemski, E. G. m. b. H., Lobsen.
Margonin, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Margonin.
Miejska Górka, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Görchen in Posen.
Mieszków, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Mieschkow.
Mieścisko, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Marktstädt.
Mosina, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Moschin.
Murowana Goślina, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Murowana Geslin.
Nekla, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Nekla.
Nowe, Bank, E. G. m. u. H., Neuenburg.
Nowe Miasto n. D., Bank ludowy zu Neumark, E. G. m. u. H., Neumark Wpr.
Oborniki, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Obornik in Posen.
Odalanów, Kasa Pożyczkowa, E. G. m. u. H., Adelnau.
Oleśnica, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Oleśnik in Posen.
Osieczna, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Storchnest.
Osiek, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Ossieck Wpr.
Ostroróg, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Scharfenort.
Ostrzeszów, Bank ludowy w Ostrzeszowie, E. G. m. u. H., Schildberg in Posen.
Ottorowo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Ottorowo Kr. Samter.
Pakeś, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Pakosch.
Pelplin, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Pelplin Wpr.
Pempowo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Pempowo Kr. Gostyn.
Pierzchowice, Bank, E. G. m. u. H., Portscheiten p. Nikolaiken Kr. Stuhm Wpr.
Pierzchowice, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Portscheiten p. Nikolaiken Kr. Stuhm Wpr.
Pleszew, Bank Kupiecki, E. G. m. u. H., Pleschen.
Pobiedziska, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Pudewitz.
Pogorzela, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Pogorzela Kr. Koschmin in Posen.
Poznań (sw. Łazarz), Bank Pożyczkowy, E. G. m. u. H., Posen.
Puck, Bank Puck, E. G. m. u. H., Putzig Wpr.
Radzyn, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Rehden Wpr.
Rawicz, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Rawitsch.
Rogowo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Rogowo.
Rogoźno, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Rogasen.
Sieraków, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Zirke a. W.
Skalmierzyce, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Skalmierzyce.
Skarszewy, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Schöneck Wpr.
Sopoty, Bank ludowy - Volksbank, E. G. m. u. H., Zoppot Wpr.
Staniszewo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Stanischewo Wpr.
Starogard, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Pr. Stargard.
Starytarg, Bank Prywatny — Privatbank zu Altmark, E. G. m. u. H., Altmark Kr. Stuhm.
Stęszewo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Stenschewo.
Stężyca, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Stendsitz Wpr.
Strzałków, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Stralkowo.
Sulmierzyce, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Sulmirschütz.
Swarzędz, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Schwarsenz.
Śrem, Bank ludowy — Volksbank, E. G. m. u. H., Schrimm.
Środa, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Schroda.
Tarnowo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Schleen.
Tczew, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Dirschau Wpr.
Trzemeszno, Kasa Pożyczkowa, E. G. m. u. H., Tremessen.
Tuchola, Bank, E. G. m. u. H., Tuchel Wpr.
Tychonów, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Tiefenau Wpr.
Wąbrzeźno, Bank ludowy, E. G. m. u. H. in Briesen Wpr.
Wejherowo, Bank Kaszubski, E. G. m. u. H., Neustadt Wpr.
Wiele, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Wielle Wpr.
Wieleń, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Filehne a. Ostbahn.
Więcbork, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Vandsburg Wpr.
Wyrzysk, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Wirsitz.
Zblewo, Bank ludowy, E. G. m. u. H., Hochstübblau.
Złotów, Bank ludowy — Volksbank, E. G. m. u. H., Flatow Wpr.
Złotów, Bank Parcelacyjny, — Landbank, E. G. m. b. H., Flatow Wpr.

pokojowa

Poszukuję z Brandenburgii 6 dziewcząt do hodowli jarzyn na zasługi. Pracy będzie od wiosny do jesieni. Kontrakt pożądan. Bliższe szczegóły udziela Emil Richter, hodowca jarzyn, Berlin, Pankow, Am Schloss-Park 3.

Potrzebna na wieś porządna i pracowita

Slużebna dziewczyna

od 16 do 20 lat stara, poczciwa i pracowita, może natychmiast w służbę wstąpić lub od 15-go b. m.

M. Ligmanowski budowniczy. Skarszewy, Schöneck Wpr.

Makulature

(stare gazety)
po 6 mk. za centnar oddaje

„Gazeta Gdańska”.